

ئانا تىلىم

ئابدۇلھەمىد يۈسۈپ ھاجى

(«ۋەتەن مېنىڭ قەلبىمدە» تېمىسىدىكى شېئىر. دىكلاماتسىيە بىغىنىدا ياشلارغا ئاناپ ئوقۇلغان نەزمە)

ئەي تىلىم—ئۇيغۇر تىلى، سەن ئانا تىل — ئەلنىڭ تىلى،
سەن بۈيۈك تىل، سەن يىتۈك تىل، بارچە تىللار سەرخىلى.
سەن گۈزەل تىل، سەن سۈزۈك تىل، سەن ھوزۇرۇم، تاتلىقىم،
سەن يۇۋاش تىل ھەم ئاسان تىل سەندە نۇسرەت، شاتلىقىم.
ئەۋۋىلى «ئىككى» دە سىڭدىڭ جانغا، دىلنى لال قىلىپ،
كەينىدىن بۇلبۇلغا ئوخشاتتىڭ زۇۋاننى بال قىلىپ.
سەندە چىقتى پۇشتى ئۇيغۇرنىڭ تىلى ئۇيغۇرچىلاپ،
سەن بىلەن تارقالدى ئۇيغۇر لەۋزىدىن خۇشبۇي گۈلاپ.
سەندە ھازىرلاندى «مىللەت» شەرتىنىڭ بىر ماددىسى،
سەن بىلەن بىخ سۈردى «مىللەت» شاغلىرىنىڭ قالدسى.
مىللىيەت مەۋجۇد، ياران، مىللىي تىلنىڭ يوق بولمىسا،
ئەدە ئۇ مىللىي شەرەپ، ئىززەت تىلنىڭ «توق» بولمىسا.
تىل دېگەن ئەجداد بىلەن ئەۋلادنى باغلار، رىشتە بىل،
رىشتە چىڭلىقتا توقۇلغاي نى ئېسىل، ئۆز كەشتە بىل.
ئانا تىل—مىللىي تىلنىڭ بولغاچقا ئۇيغۇرلۇق سېنىڭ،
ئانا تىل بىرلە جاھان ئىچرە يۈزۈڭ نۇرلۇق سېنىڭ.
ئانا تىل — تىل خەزىنىسىدە قىپتۇ باي بىلىم مېنى،
ئەربى، پارىسى ھەم ئۆگەندىم ئوردۇچە، خەنزۇچىنى.
ئەي ياران، مەن «ھاجى» لىقتا قايسى يۇرتنى كەزمىدىم؟
ئانا تىل — ئۇيغۇر تىلىمدەك تەمدە بالنى سەزمىدىم!
جان ياشاردى ئۆز زۇۋانىم بىرلە بىر سۆز ئاڭلىسام،
قالدى ھەيران خەق شۇ تىلدا ئۆز ئېلىمنى داڭلىسام.
چۈنكى بۇ تىل قانغا سىڭگەن ئەتىۋا تىل—يۇرت تىلى،
ئۇشۇبۇ تىلدا پۈتتى داستان شائىرىم — يۇرت بۇلبۇلى.
ئۇشۇبۇ تىلدا يازدى ئەللامە. ئەدىبلەر كۆپ زامان،
ئۇشۇبۇ تىلدا قالدى مەۋجۇد شۇ يۈسۈپ، ماخمۇت ھامان...
ئۇشۇبۇ تىلنى سەپكە تىزساق نەچچە پەرسەڭلار قاتار،
بىرسى ئۇيغۇر، بىرسى ئۆزبېك ھەم قازاق، قىرغىز، تاتار...
تىلغا ئەل ھەغدا، ئۇنىڭ ۋايى قەلەمكەش — تىلچىدىن،
ئۆچمىسۇن بۇ تىل ئىلى، تۇرپانۇ قەشقەر، ئىلچىدىن.
دەۋرىمىز بەردى ھوقۇق تىل ساپلىقىنى ساقلا دەپ،
تىل - يېزىق ئەركى سېنىڭ ئىلكىڭدە بۇرچنى ئاقلا دەپ.
ئەي زامانەم ياشلىرى ئەجرىڭدە پەرۋىش تاپسا تىل،
مىر نەۋائىدەك چۈشۈپ بەيگىگە يەڭسە، چاپسا تىل؛
كىم خۇشال بولمايدۇ روھلار شاد، بۈگۈن ھەم ئەتە شاد،
ئانا تىل—بايلىق! ئۇنى قوغدا، بۇ يولدا تۆھپە قات.